

Jak upamiętniać Dzień Praw Człowieka

Autorzy: Zespół projektu JustNow

W organizację Dnia Praw Człowieka może zaangażować się grupa uczniów/uczestników, pojedyncza klasa lub cała szkoła. Upamiętnianie takich międzynarodowych dni jest dobrym sposobem na podnoszenie świadomości i wzbogacanie treści i metod edukacyjnych. Organizacja Dnia Praw Człowieka może być atrakcyjna dla osób prowadzących ze wszystkich grup wiekowych. Osoby uczestniczące są konfrontowane z kwestiami praw człowieka od najmłodszych lat, choć mogą nie być zaznajomieni z kluczowymi dokumentami dotyczącymi praw człowieka lub koncepcją ram ochrony praw człowieka. Obchody Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka (10 grudnia) to dobry sposób na wprowadzenie ich w ten temat.

Niniejszy dokument zawiera kilka sugestii, w jaki sposób Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka (lub inne odpowiednie daty upamiętniające różne konkretne prawa człowieka) można rozpoznać poprzez działania z osobami uczestniczącymi. Należy pamiętać, że organizacja Dnia Praw Człowieka obejmuje cały program nauczania. Dlatego warto zaangażować osoby prowadzące z różnych dziedzin.

ZAPROSZENIE PRELEGENTA, KTÓRY PRZEMÓWI DO KLASY/SZKOŁY

Zaproszenie angażującego gościa to świetny sposób na uzupełnienie zajęć i zainteresowanie tematami związanymi z prawami człowieka. Możliwości zapraszania prelegentów jest wiele: możesz zaprosić kogoś ze znanych organizacji zajmujących się prawami człowieka, np. Amnesty International lub Human Rights Watch, aby porozmawiać z osobami uczestniczącymi o pracy ich organizacji i niektórych bieżących kwestiach związanych z ochroną praw człowieka. Inną alternatywą dla zaproszonych prelegentów może być ktoś z twojego miasta, kto był zaangażowany w kampanię na rzecz praw człowieka (może rodzic jednej z osób uczestniczących?). Inną opcją jest zaangażowanie kogoś z wyspecjalizowanej organizacji pozarządowej lub stowarzyszenia, które zajmuje się uchodźcami, handlem ludźmi, wolnością prasy/mowy itp. Można również zaprosić mówcę o określonym pochodzeniu (np. uchodźcę/osobę ubiegającą się o azyl; osobę ocalałą z Holocaustu; działacza LGBTQIA+; osobę niepełnosprawną; członka mniejszości itp.), aby opowiedział klasie/grupie o swoich doświadczeniach życiowych jako formie współczesnego świadectwa.

NAWIĄZANIE KONTAKTU Z LOKALNĄ/KRAJOWĄ ORGANIZACJĄ ZAJMUJĄCĄ SIĘ PRAWAMI CZŁOWIEKA

Rozważ nawiązanie kontaktu ze znaną międzynarodową organizacją zajmującą się prawami człowieka, np. Amnesty International, Human Rights Watch, lub organizacją regionalną (np. w krajach byłej Jugosławii Młodzieżowa Inicjatywa na rzecz Praw Człowieka) i zorganizuj szkolny oddział takiej organizacji. Alternatywnie, można je poprosić o zaoferowanie specjalistycznego programu edukacji w zakresie praw człowieka w szkole dla kilku klas lub dla pozaszkolnej grupy osób uczestniczących zainteresowanych tym tematem. Wiele organizacji pozarządowych koncentruje się na promowaniu aktywnego obywatelstwa i edukacji w zakresie praw człowieka i z przyjemnością przyjmą zaproszenie do wystąpienia przed osobami uczestniczącymi. Niektóre organizacje oferują również objazdowe treści edukacyjne, takie jak wystawy (np. wystawa objazdowa Anne Frank - History for Today, która jest dostępna w kilkudziesięciu krajach), warsztaty w klasach oparte na dyskusjach lub debatach (Free2choose - badanie dylematów związanych z prawami człowieka) itp.

ZORGANIZOWANIE POKAZU FILMU DOKUMENTALNEGO O PRAWACH CZŁOWIEKA

Rosnącym trendem jest organizowanie od czasu do czasu festiwali filmowych inspirowanych prawami człowieka lub sprawiedliwością społeczną. Twoja szkoła/grupa może skontaktować się z organizatorami takich festiwali i poprosić ich o zorganizowanie pokazu odpowiedniego dla wieku filmu dokumentalnego lub filmu o tematyce praw człowieka lub sprawiedliwości społecznej dla całej szkoły. Alternatywnie, możesz sam poszukać odpowiedniego dokumentu lub filmu, który koncentruje się na konkretnym temacie praw człowieka, poprosić klasę o jego obejrzenie, a następnie przeprowadzić dyskusję/refleksję na temat filmu i jego wrażenia jakie zrobił na osobach uczestniczących. Wreszcie, w serwisie YouTube dostępnych jest wiele krótkich filmów edukacyjnych na temat praw człowieka, stworzonych przez ONZ i powiązane z nią agencje (np. krótki film o Dniu Praw Człowieka, stworzony w 2016 r., szczegółowo opisujący związek ONZ z działaniami na rzecz ochrony praw człowieka: <https://www.youtube.com/watch?v=dYleie80B3M>).

ZORGANIZOWANIE PRZEDSTAWIENIA TEATRALNEGO POŚWIĘCONEGO PRAWOM CZŁOWIEKA

Jeśli w szkole działa kółko teatralne, zorganizuj przedstawienie sztuki związanej z prawami człowieka, po którym najlepiej byłoby przeprowadzić dyskusję lub zadać pracę domową na ten temat. Możesz oprzeć swoją szkolną sztukę na jednym lub kilku ćwiczeniach opracowanych przez Augusto Boala w jego metodologii Teatru Uciśnionych; możesz oprzeć swoją (szkolną) sztukę na dobrze znanej, związanej z prawami człowieka dla młodzieży książce lub historii itp.

ZORGANIZOWANIE WYSTAWY ARTYSTYCZNEJ POŚWIĘCONEJ RÓŻNYM TEMATOM ZWIĄZANYM Z PRAWAMI CZŁOWIEKA

Dodatkowym projektem artystycznym, który można zrealizować z grupą uczniów/uczestników w ramach projektów pozaszkolnych, może być zorganizowanie wystawy poświęconej prawom człowieka. Zadaniem osób uczestniczących może być zaprojektowanie i opracowanie własnych plakatów lub paneli informacyjnych na różne tematy związane z prawami człowieka. Na przykład przydziel każdej grupie (klasom lub grupom uczestników, którzy chcą wziąć udział w ćwiczeniu) prawo człowieka, które muszą przedstawić na zdjęciu (lub statuetce). Zorganizuj wystawę tych zdjęć podpisanych odpowiednim prawem człowieka. Ćwiczenie wymaga od osób uczestniczących zastanowienia się nad istotą każdego prawa (aby mieć pomysł na obraz lub dowiedzieć się, co mieli na myśli ich rówieśnicy, autorzy obrazu). Ponadto osoby uczestniczące są ciekawi, jak wyglądają zdjęcia ich kolegów. To może być bardzo angażujące. Taką wystawę można również stworzyć online.

UPAMIĘTNIE NIE INNEGO TEMATU Z KALENDARZA PRAW CZŁOWIEKA

Dzień Praw Człowieka nie musi odbywać się co roku 10 grudnia - można rozważyć zorganizowanie specjalnych zajęć inspirowanych prawami człowieka lub szkolnych obchodów, wykorzystując dowolny z międzynarodowych dni w Kalendarzu Praw Człowieka - lista tych specjalistycznych dat podnoszenia świadomości znajduje się na stronie: http://www.eycb.coe.int/Compass/en/chapter_2/calendar.html Podręcznik Kompas Praw Człowieka Rady Europy, również na tej stronie internetowej, zawiera przykłady działań, które można przeprowadzić w każdym z tych dni. Przykładami takich specjalistycznych dat w kalendarzu praw człowieka są Międzynarodowy Dzień Kobiet (08 marca), Światowy Dzień Romów (08 kwietnia), Światowy Dzień Uchodźcy (20 czerwca) itp.

NAWIĄZANIE KONTAKTU Z INNĄ SZKOŁĄ Z KRAJU/ZAGRANICY

Możesz zorganizować wirtualne zajęcia podnoszące świadomość lub budujące więzi między twoją klasą a osobami uczestniczącymi z innego kraju, w ramach których przygotowujecie się do zadawania sobie nawzajem pytań na temat stanu praw człowieka (lub sprawiedliwości społecznej) w waszych krajach (każda grupa otrzymuje tę samą listę pytań i przygotowuje odpowiedzi przed grupową rozmową skype między dwoma krajami). Projekt nie musi koncentrować się na prawach człowieka, ale może być elementem globalnego międzykulturowego doświadczenia edukacyjnego dla osób uczestniczących.

Istnieje kilka inicjatyw łączenia klas na całym świecie, więc najlepiej jest zbadać każdą z nich, aby znaleźć najlepsze rozwiązanie dla osób uczestniczących (patrz np. <https://schoolsonline.britishcouncil.org/about-programmes/connecting-classrooms>).

STWÓRZENIE PODCHODÓW

Umieść kody QR (wygenerowany online za darmo, np. tutaj: <https://www.qr-code-generator.com>) w wielu miejscach na terenie szkoły. Każdy kod powinien łączyć się z innym zadaniem (stworzonym przez osoby prowadzące i związanym z prawami człowieka (lub sprawiedliwością społeczną), najlepiej z "lokalnym naciskiem"; zadania mogą być interaktywnymi łamigłówkami, zagadkami, analizą artykułów prasowych, pytaniami dotyczącymi filmów, książek itp. na temat praw człowieka, czymś praktycznym, jak zrobienie zdjęcia konkretnego przedmiotu na wystawie w miejskim muzeum lub przeprowadzenie krótkiego wywiadu/ankiety - cokolwiek przyjdzie do głowy. Możesz także poprosić grupę osób uczestniczących o przygotowanie tych zadań dla reszty społeczności szkolnej - niech aktywnie zaangażują się w zadania, które mogą być bardzo proste, jak znalezienie odpowiedzi na konkretne pytanie w Internecie, po nakręceniu krótkiego filmu na dany temat - w zależności od ram czasowych podchodów. Każdy trop powinien zawierać wskazówkę, gdzie znaleźć kolejny kod. Podchody mogą trwać dzień lub kilka miesięcy - to bardzo elastyczny rodzaj projektu. Po wykonaniu każdego zadania można otrzymać jakąś nagrodę (jeśli aktywność trwa dłużej niż jeden dzień - punkty mogą być zbierane w celu wyłonienia zwycięzcy) - ponownie, w zależności od realiów szkoły i kreatywności organizatorów gry. Pomysł na podchody na ofiarę łamania praw człowieka wymaga kreatywności, ale można go łatwo dostosować do warunków i potrzeb szkoły.

ZORGANIZOWANIE MEDIALNEGO DZIAŁANIA NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA

Jeśli twoja szkoła ma gazetę, zachęć osoby uczestniczące do napisania artykułu na temat związany z prawami człowieka (lub sprawiedliwością społeczną). Możesz także zachęcić uczniów/uczestników do nawiązania kontaktu z lokalną rozgłośnią lub gazetą i zachęcić ich do zapobiegania konkretnym naruszeniom praw człowieka lub do szerszego skupienia się w swoim programie na tematach związanych z prawami człowieka. Innym sposobem zaangażowania osób uczestniczących w działania na rzecz praw człowieka oparte na mediach jest zorganizowanie przez nich własnej kampanii w mediach społecznościowych na różne tematy związane z prawami człowieka. Dla młodszych pokoleń jest to również skuteczny sposób na podnoszenie świadomości na temat rzeczywistych kwestii związanych z prawami człowieka poprzez zastosowanie nowych mediów (Instagram, Snapchat, Twitter, Facebook itp.).

PODNIOSZENIE ŚWIADOMOŚCI NA TEMAT PRAW CZŁOWIEKA W SWOICH SPOŁECZNOŚCIACH

Zorganizujcie zajęcia badawcze z osobami uczestniczącymi, polegające na przeprowadzeniu przez nich wywiadów z osobami ze społeczności na określony temat związany z prawami człowieka i przygotowaniu prezentacji dla osób z klasy w oparciu o wyniki tych badań w społeczności. Działania oparte na badaniach mogą być pośrednim sposobem podnoszenia świadomości na dany temat poprzez interakcję z większą liczbą osób, z którymi niekoniecznie mielibyśmy kontakt w inny sposób.

IMPLEMENTACJA ONLINE

Jeśli obchodzisz Dzień Praw Człowieka w środowisku online, możesz wdrożyć powyższe sugestie za pomocą Zoom, platformy Microsoft Teams lub Google Classroom. Umożliwiają one organizowanie spotkań wideo, w których mogą uczestniczyć zaproszeni goście. Platformy te oferują możliwość udostępniania treści wideo (filmów dokumentalnych lub fabularnych na temat praw człowieka) osobom uczestniczącym. Ponadto platformy te oferują możliwość wirtualnego połączenia z różnymi szkołami.

ZORGANIZOWANIE WYWIADU ONLINE Z ZAPROSZONYM PRELEGENTEM

Nauczanie online ułatwia organizowanie wywiadów online z organizacjami zajmującymi się prawami człowieka. Wiele platform obsługuje połączenia wideo, dzięki czemu osoby uczestniczące mogą przeprowadzać wywiady z zaproszonymi aktywistami, którzy mogą wygłosić wykład dla osób uczestniczących lub zaprezentować swoje działania na rzecz praw człowieka. Zachęć osoby uczestniczące do opracowania pytań do zaproszonego gościa przed wywiadem online, a dodatkowe pytania, na które osoby uczestniczące chcą uzyskać odpowiedzi, można zadać gościowi za pośrednictwem czatu. Jeśli nie masz nic przeciwko temu, niech osoby uczestniczące wezmą na siebie pełną odpowiedzialność za ten proces, a ty będziesz ich wspierać.

ZORGANIZOWANIE KAMPANII ONLINE

Rozważ dołączenie do internetowej kampanii Write for Rights prowadzonej przez Amnesty International (<https://www.amnesty.org/en/get-involved/write-for-rights/>). Zachęć osoby uczestniczące do wybrania i zbadania jednego tematu dotyczącego ochrony praw człowieka lub jednej osoby, której prawa człowieka zostały naruszone. Zmotywuj osoby uczestniczące do zapoznania się z osobistymi historiami działaczy, których prawa człowieka zostały naruszone i do wysłania im e-maila z wyrazami wsparcia lub listu z prośbą o kontakt z działaczem. E-maile osób uczestniczących, które promują lub popierają prawa człowieka, mogą być również wysyłane do lokalnych i krajowych organów rządowych (na przykład komisji lub organów administracji zajmujących się prawami człowieka).

Sieci społecznościowe dają osobom uczestniczącym, możliwość angażowania się w kampanie internetowe, które podnoszą świadomość na temat praw człowieka. Na przykład, osoby uczestniczące mogą dołączyć do internetowej kampanii ONZ na rzecz praw człowieka (<https://www.standup4humanrights.org/en/social-media.html>), aby promować prawa człowieka w mediach społecznościowych. Ponadto osoby uczestniczące mogą organizować własne kampanie internetowe w celu podnoszenia świadomości i promowania określonych praw człowieka.

ZORGANIZOWANIE WIRTUALNEJ WYSTAWY PRAC KREATYWNYCH NA TEMAT PRAW CZŁOWIEKA

Zachęć osoby uczestniczące do korzystania z narzędzi cyfrowych w celu stworzenia wirtualnej wystawy i zaprezentowania swoich badań na określony temat związany z prawami człowieka (np. historia praw człowieka, działacze na rzecz praw człowieka w historii i teraźniejszości, ochrona praw człowieka itp.) Jednym z bezpłatnych narzędzi cyfrowych, które osoby uczestniczące mogą wykorzystać do stworzenia wirtualnej wystawy na temat praw człowieka jest Artsteps (<https://www.artsteps.com/>). Narzędzie to symuluje spacer po galerii, dzięki czemu odwiedzający może oglądać eksponaty, takie jak obrazy, filmy, trójwymiarowe obiekty lub teksty. Odwiedzający wirtualną wystawę mogą komentować i oceniać oglądane eksponaty. Wirtualne galerie osób uczestniczących mogą być również udostępniane lub publikowane za pośrednictwem mediów społecznościowych.

STWORZENIE PROFILU NA FAKEBOOKU O DZIAŁACZACH NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA

Strona internetowa Fakebook (<https://www.classtools.net/FB/home-page>) umożliwia osobom uczestniczącym tworzenie profili przypominających profile na portalu społecznościowym Facebook. Z pomocą tej strony internetowej osoby uczestniczące mogą tworzyć profile Fakebook działaczy na rzecz praw człowieka z historii, a także chronologiczną sekwencję wydarzeń i procesów historycznych w rozwoju praw człowieka. Osoby uczestniczące mogą również tworzyć strony Wikipedii poświęcone działaczom na rzecz praw człowieka, którzy jeszcze nie istnieli.

KWESTIONARIUSZ LUB ANKIETA ONLINE DOTYCZĄCA DNIA PRAW CZŁOWIEKA

Narzędzia cyfrowe do tworzenia kwestionariuszy lub ankiet umożliwiają osobom uczestniczącym prowadzenie indywidualnych lub grupowych badań dotyczących postaw lub wiedzy na temat praw człowieka. Na przykład, uczniowie/uczestnicy mogą zadawać pytania swoim rówieśnikom lub dorosłym w lokalnej społeczności w celu oceny poziomu wiedzy na temat praw człowieka lub w celu zbadania strategii wdrażania ochrony praw człowieka lub osobistych doświadczeń respondentów z naruszeniami praw człowieka. Niektóre z bezpłatnych narzędzi internetowych do tworzenia internetowych kwestionariuszy dotyczących praw człowieka to:

- Google Forms (<https://www.google.com/forms/about/>),
- Kahoot (<https://kahoot.it/>) or
- kwiksurveys (<https://kwiksurveys.com/>)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Treść tego materiału nie odzwierciedla oficjalnej opinii Unii Europejskiej.
Odpowiedzialność za informacje i poglądy wyrażone w tym materiale spoczywa wyłącznie na autorze (autorach).